

Acta sanctorum

quotquot toto orbe coluntur, vel a catholicis scriptoribus celebrantur, quae
ex Latinis et Græcis, aliarumque gentium antiquis monumentis

Quo dies tertius et quartus continentur

Bolland, Johannes

Parisiis et Romae, 1866

Caput I. Franciscus ritu solemniter in numerum Sanctorum relatus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72907](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72907)

AUCTORE
THOMA CELANO.

ex Tribus Socis sanctoque Bonaventura videbimus; de qua translatione non potuit meminisse Celanensis, qui ante id temporis hoc suum Opusculum absolvit.

LIBER III.

CAPUT I.

Franciscus ritu solemniori in numerum Sanctorum relatus.

CAP. I.
Increbra centibus quotidie Sancti miraculis.

a

Gloriosissimus pater Franciscus vicesimo conversionis suae anno feliciter finem felici connectens principio, felicissime caelo spiritum commendavit, ubi gloria et honore coronatus, et locum sortitus, in medio lapidum ignitorum a throno Divinitatis assistens, eorum, quos reliquit in terris, studet efficaciter negotia pertractare. Revera quid illi poterit denegari, in cujus sacrorum stigmatum pressura forma resultat illius, qui coequalis Patri existens, sedet ad dexteram Majestatis in excelsis, splendor, ignis et figura substantiae Dei, purgationem faciens peccatorum? Quid ni exaudiatur, qui configuratus morti Jesu Christi in societate passionum ejus, manuum et pedum atque lateris **B** sacra vulnera repraesentat? Laetificat certe jam mundum novo gaudio sospitatum, et vere salutis offert commoda universis. Miraculorum luce clarissima mundum irradiat, et veri sideris fulgore totum illustrat. Lugebat olim mundus, ejus se fraudatum praesentia; quadam tenebrarum voragine ad ejus occasum se viderat occupatum. Sed jam, velut in meridie et novae lucis exortu, fulgentioribus radiis illustratus, sentit, se universam caliginem amisisse. Cessavit jam (benedictus Deus) omnis querimonia ejus, cum quotidie virtutibus, novis exultationibus in sanctarum virtutum fascibus ex ipso copiosissime cumuletur. Veniunt ab Oriente et Occidente; veniunt a Meridie et Septentrione, qui ejus patrocinio sublevati, haec ita fore, comprobent testimonio veritatis. Ideoque Vir in carne supernorum Amator praecipuus nihil in mundo proprietatis accepit, ut universitatis bonum plenius et jucundius possideret. Factus est proinde in toto, qui voluit esse in parte, et aeternitatem pro tempore commutavit: ubique omnibus adest, et veram universitatis Amator participii detrimenta non novit **b**.

forte noluit

b
et crescente
veneratione
in populis,

120 Vivens adhuc inter peccatores, universum peragravit et praedicavit orbem. Regnans jam cum angelis, in ecclesiis et populis omnibus praestavit beneficia gloriosa. Tota proinde universitas populorum honorat eum, veneratur, glorificat et collaudat. Revera communi bono participantur omnes. Quis enumerare sufficiat, quanta, quis dicere valeat, qualia per eum ubique Dominus dignatus est miracula operari? Quanta nempe in sola Francia Franciscus miracula patrat, ubi ad deosculandum et adorandum capitale **c**, quo sanctus Franciscus in infirmitate fuerat usus, Francorum rex **d**, et regina, et universi magnates occurrunt, ubi sapientes orbis et litteratissimi viri, quorum copiam super omnem terram Parisius **e** maximam ex more producit, Franciscum, virum idiotam et verae simplicitatis totiusque sinceritatis amicum, humiliter et devotissime venerantur, admirantur et colunt. Et vere Franciscus, qui super omnes cor francum et nobile gessit. Norunt quippe magnanimitatem ejus experti, quam liber, quam liberalis fuit, quam virtute, quanto fervore animi cuncta saecularia conculcavit. Verum quid de aliis partibus mundi loquar, et quibus per semicinctia sua morbi discedunt, fugiunt aegritudines, et ad solam nominis ejus invocationem utriusque sexus frequentia multa suis a cladibus liberatur?

in

sternitur via ad canonizationem.

121 Ad cujus quoque tumbam assidue nova miracula fiunt, et multipliciter intercessionibus, eo in loco animarum et corporum gloriosa beneficia impetrantur. Caecis restituitur visus, surdis repara-

tur auditus, claudis redditur gressus. Mutus loquitur, salit podagricus, leprosus mundatur, turgens subtiliatur **f**, et diversa variae infirmitatum gravamina patientes desideratam obtinent sanitatem, ut mortuum corpus viva corpora sanet, sicut vivens mortuas animas suscitabat. Audit haec et intelligit Romanus Pontifex **g**, omnium pontificum summus, omnium Christianorum dux, dominus orbis, pastor Ecclesiae, Christus Domini, vicarius Christi, gaudet et exultat et laetatur, cum temporibus suis novis mysteriis et antiquis mirabilibus Ecclesiam Dei videat innovari, et hoc in Filio suo, quem sacro portavit in utero, fovit in gremio, lactavit verbo, et educavit cibo salutis. Audiunt et ceteri custodes Ecclesiae, pastores gregis, fidei defensores, amici Sponsi, collaterales ejus, mundi Cardinales, congratulantur Ecclesiae, congaudent provinciae, glorificant Salvatorem, qui summa et ineffabili sapientia et incomprehensibili gratia, summa et inestimabili bonitate, stulta et ignobilia mundi elegit, ut scilicet ad se fortia trahat. Audit et applaudit totalis orbis, et universa monarchia, Catholicae fidei parens, superabundat gaudio, et sancta consolatione perfunditur.

122 Sed sic subita conversio rerum et nova interitus causa emergit in mundo, turbatur protinus pacis jucundum, et ardescit invidiae face, domestico et intestino bello Ecclesia laceratur. Romani, seditiosus hominum genus et ferox, in vicinos ex more deserviunt, et temerarii ad sancta manus mittunt. Studet egregius Papa Gregorius exortam comescere malitiam, saevitiam reprimere, impetum temperare, et velut munitissima turris tuetur Ecclesiam. Multa pericula ingruunt, exitia multa crebrescunt, et adversus Deum reliquo in orbe peccatorum cervix erigitur. Quid enim? Experientissima futura dimetiens, praesentia ponderans, seditiosis reliquit Urbem **h**, ut orbem a seditionibus liberet et defendat. Venit proinde ad civitatem Reatinam **i**, ubi honorifice suscipitur, sicut debet. Inde progrediens Spoletum **k**, ab hominibus magna cum reverentia honoratur; ubi paucis diebus commorans, causa Ecclesiae informata, comitantibus ipsum venerabilibus Christi, ad famulas mundo mortuas et sepultas **l** benignus advenit: quarum conversatio sancta, paupertas altissima, et institutio gloriosa ipsum cum reliquis movet ad lacrymas, ad contemptum provocat saeculi, ad caelibem vitam accendit. O admirabilis gratiarum omnium nutrix humilitas! Princeps orbis terrarum, successor Principis Apostolorum, visitat pauperulas mulieres, accedit ad abjectas et humiles carceratas, et licet digna iudicio justo, insueta exemplo tamen humilitas haec, et multis retroactis saeculis inexplorata.

Interim tumultuantibus Romanis, Gregorius IX ex Urbe recedit

h
i
k

l

F
et Assisi Sancti sepulcrum veneratus, canonizationis causam tractat,

123 Properat jam, properat Assisium, ubi sibi gloriosum depositum conservatur, ut in eo passio universa et tribulatio ingruens exturbetur. Ad ejus ingressum tota jubilat regio, civitas exultatione repletur, pauperum turba magna gaudium celebrat, et luminosa dies novis luminaribus inclarescit. In ejus occursum omnis homo procedit, et solemnes excubiae ab omnibus excoluntur. Egreditur obviam ei pauperum Fratrum pia societas, et unusquisque Domini dulcia cantica promit. Applicat ad locum Christi Vicarius, et in primo descensu sepulcrum sancti Francisci reverenter salutatur. In geminat suspiria, pectus tundit, lacrymas fundit, et uberiori devotione reverendum caput inclinat. Fit interea de Sancti canonis actione sollemnis collatio, et super hujusmodi negotio egregia Cardinalium concio saepius convocatur. Concurrunt undique multi, qui per Sanctum Dei fuerant a suis cladibus liberati, et miraculorum maxima multitudo hinc inde coruscant, approbantur, verificantur, audiuntur, recipiuntur. Urget interim officiosa necessitas, nova imminet causa: Perusium it **m** beatus Papa, ut superabundanti et singulari gratia pro summo negotio iterum revertatur. Convenitur denique Perusii rursus, et super hanc causam in camera

m

A camera domini Papæ venerabilium Cardinalium celebratur sacer conventus. Concordant et dicunt ad * ipsum omnes, miracula legunt, et plurimum venerantur, summisque præconis vitam beati Patris et conversationem extollunt.

etiamque Perusii prosecutus, redit Assisium,

124 Ideoque non indiget, inquit, miraculorum attestazione Sanctissimi vita sanctissima, quam oculis nostris vidimus, contractavimus manibus, magistra veritate probavimus. Tripudiant universi, lætantur, lacrymantur. Et quidem in lacrymis illis benedictio multa. Jam namque diem constituunt benedictum, in quo totum mundum repleant gaudio salutari n. Adest quoque dies sollemnis toto venerabilis ævo, non solum terras, sed cælicas officinas, sublimiori tripudio spargens. Convocantur episcopi, adveniunt abbates, et de remotis partibus prælati Ecclesiæ adsunt. Regalis se offert præsentia comitum, et procerum advenit nobilis multitudo. Comitantur deinde universi Dominum omnis orbis, et cum ipso Assisii civitatem felici pompa ingrediuntur. Venitur ad locum, tam sollemni occursum Cardinalium præparatum, et beato Papæ gloriosorum Cardinalium, episcoporum et abbatum conglomeratum frequentia tota. Ibi sacerdotum et clericorum concursus eximius: ibi Religiosorum felix et sacer conventus: ibi sacri velaminis verecundior habitus: ibi omnium populorum maxima turba, et utriusque sexus pene innumerabilis multitudo. Accurritur undique, et desideratissime omnis ætas tanto se conventui præsentat. Parvus et magnus ibi sunt, servus et liber a domino suo.

ibique Franciscum

125 Astat Pontifex summus, Christi Ecclesiæ sponsus, tantorum filiorum varietate circumdatus, et corona gloriæ in capite suo, signo sanctitatis, indutus, in ligatura auri, opere lapidarii sculptilis. Astat Christus Domini in magnificentia gloriæ decoratus, et vernantibus figuratis gemmis coopertus, omnes sollicitat ad videndum. Circumdant eum Cardinales et episcopi, splendidioribus ornati monilibus, et niveis fulgoribus candidati, supercælestium pulchritudinum imaginem præferunt, et glorificatorum gaudium repræsentant. Expectat omnis populus vocem gaudii, vocem lætitiæ, vocem novam, vocem omni dulcedine plenam, vocem laudis, vocem perpetuæ benedictionis. Prædicat primitus populo universo Papa Gregorius, et affectu mellifluis, voce sonora, nuntiat præconia Dei: sanctum quoque Franciscum patrem nobilissimo sermone collaudat, et conversationis ejus recolens et annuncians puritatem, totus lacrymis madidatur. Sermo ejus tale sumit exordium: « Quasi stella matutina in medio nebulae, et quasi luna in diebus suis plena, et quasi sol refulgens, sic ille refulsit in templo Dei. » Completur itaque sermo fidelis et omni acceptione dignus. Et unus ex subdiaconibus domini Papæ, nomine Octavianus p, miracula Sancti coram omnibus voce altissima legit. Dominus Ramarius q diaconus Cardinalis perspicaci pollens ingenio, pietate ac moribus clarus, ea sacris loquelis, lacrymis perflusus edisserit. Tripudiat Pastor Ecclesiæ, ac de intimis visceribus longa suspiria trahens, et salutare singultus ingenians, lacrymarum rivulos educit. Cæteri quoque prælati lacrymarum profluvia spargunt, et sacri ornatus earum exuberantia irrorantur. Plorat denique cunctus populus, et desiderabili expectatione suspensus vehementius fatigatur.

126 Clamat deinde voce altisona Papa beatus, et protensis ad cælum manibus, inquit: Ad laudem et gloriam omnipotentis Dei, Patris et Filii et Spiritus Sancti, et gloriosæ Virginis Mariæ, et beatorum Apostolorum Petri et Pauli, et ad honorem gloriosæ Ecclesiæ Romane, beatissimum patrem Franciscum, quem Dominus glorificavit in cælis, venerantes in terris, consilio fratrum nostrorum et aliorum prælatorum in catalogo Sanctorum decernimus adnotandum, et festum ejus die obitus sui celebrari r. Ad hanc quoque vocem cæperunt venerandi Cardinales cum domino Papa, TE DEUM LAUDAMUS alta voce cantare. Attollitur proinde cla-

Sanctis sollemnissime adscribit anno 1228, die 16 Julii.

r

mor populorum multorum, laudantium Deum, et universas resonat terra voces, repletur jubilationibus aer, et tellus lacrymis madidatur. Cantantur cantica nova, et in melodia Spiritus jubilant servi Dei. Audiuntur ibi organa melliflua, et carmina spiritualia modulatis vocibus decantantur. Ibi suavissimus odor respirat, et jucundior melodia omnium movens affectus resultat ibidem. Emicat aula, et splendidioribus radiis coloratur. Ibi olivarum virentes rami, et reliquarum arborum comæ virentes. Ibi festivus ornatus, lucidus, incandescens cunctos exornat, et pacis benedictio convenientium lætificat mentes. Descendit denique de solio excelso felix Papa Gregorius, et per inferiores gradus ad offerenda vota et Sacrificia sanctuarium intrat, tumbamque, continentem sacrum et Deo dicatum corpus, felicibus labiis osculatur s. Offert et multiplicat prece, celebratque Mysteria t. Stat circa illum corona Fratrum, laudans, adorans et benedicens omnipotentem Deum, qui fecit magna in omni terra. Ampliat universus populus laudes Dei, et in honorem Trinitatis excelsæ sancto Francisco persolvunt sacrarum munera gratiarum. Amen. Facta sunt hæc autem in civitate Assisii secundo anno Pontificatus domini Papæ Gregorii, xvii die Calendarum mensis Augusti u.

ANNOTATA.

- a Ex Ezechielis cap. 28, v. 14.
 b Id est, qui aliis succurrendo nihil amittit.
 c Id est, pulvinar ad caput reclinandum.
 d Regnabat tunc in Francia Ludovicus IX, et ipse post obitum suum inter Sanctos merito relatus.
 e Parisius pro Parisii, seu pro Lutetia Parisiorum ea ætate sæpe usurpabatur.
 f Hoc est, detumescit.
 g Gregorius IX summum Pontificatum adeptus est anno 1227, sexto mense post obitum S. Francisci, cui fuerat familiaris ac mire deditus.
 h Seditiosis Romanis, quos Fredericus II imperator in suas partes adversus Gregorium IX attraxerat, et a quibus hic compulsus fuit Roma excedere anno 1228 in festis Paschalibus, ut testantur ejus temporis chronologi, seu feria secunda Resurrectionis Dominicæ, ut addit ejusdem Pontificis Vitæ scriptor.
 i Reate, Italice Rieti, ditionis Ecclesiasticæ in Umbria Episcopalis civitas est, ut supra annotavi.
 k Spoletum, olim ducatus Spoletani caput, civitas in Umbria est ditionis Pontificæ.
 l Indicat Pauperes Dominas, quæ prope Assisium apud ecclesiam S. Damiani sub S. Clara Regulam F. S. Francisci profitebantur.
 m Perusium vel Perusia, Umbriæ caput et civitas Episcopalis est sub dominio summi Pontificis, circiter duodecim milliariibus distans Assisio.
 n Quia decretum hoc Perusii factum est, Benedictus XIV in suo eximio Opere de Servorum Dei beatificatione etc.; lib. 1, cap. 56, num. 2. Francisci canonizationem a laudato Gregorio in civitate Perusina factam ait, quamvis ejusdem sollemnitas, ut mox videbimus, paulo post Assisii peracta sit.
 o Ex Ecclesiastici cap. 30, v. 6 et 7.
 p Apud Waddingum ad annum 1228 num. 4 dicitur hic fuisse octavianus Cardinalis, consobrinus Innocentii III, ab eodem creatus tituli SS. Sergii et Bacchi.
 q Apud laudatum Annalistam vocatur hic Rainerus Cappoccius Viterbiensis, diaconus Cardinalis S. Mariæ in Cosmedin.
 r Obiit S. Franciscus Italico more computandi quarto Nonas Octobris, cui diei Gregorius IX illius festum affixit; sed nostro, eoque per Europam magis recepto more, obiit quinto Nonas Octobris post solis occasum. Consule Commentarium prævium § 29.
 s Solum ergo osculatus est tumbam continentem sacrum et Deo dicatum (Francisci) corpus, non corpus levavit de tumba, ut quidam crediderunt, quos

in

AUCTORE
THOMAS CELAN.

in Commentario prævio num. 680 et sequenti refu-
tavi.

1 Non recte igitur hæc S. Francisci canonizatio
refertur inter eas, quæ sine celebratione Sacrificii
Missæ a summis Pontificibus peractæ fuere. Ad
Commentarium prævium num. 679.

u Id est, anno æræ Christianæ 1228, die 16 Ju-
lii, consentientibus reliquis biographis. Lege Com-
mentarium prævium num. 682 et sequentibus, ubi
etiam refutavi Franciscum Pagium, qui eandem
solemnitatem sub finem Junii vel initio Julii conti-
gisse, credidit.

CAPUT II.

Miracula post mortem patrata.

ii.
Puella tor-
tum collum
restituitur :

Jesu Christi Domini nostri suppliciter gratiam
invocantes, ad excitandam præsentium devotionem
et futurorum corroborandam fidem, miracula, quæ
coram domino Papa Gregorio, ut dictum est, per-
fecta sunt, et populo nuntiata a, Christo duce, bre-
viter, sed veraciter, conscribimus. Eo namque die,
quo sanctum et sacrum corpus beatissimi patris
Francisci reconditum fuit, velut pretiosissimus
thesaurus, magis supercœlestibus aromatibus,
quam terrenis speciebus, inunctum b, apportata est
puellula quædam, jam per annum habens collum
monstruose plicatum, et caput humero annexum,
nec poterat, nisi ex obliquo sursum aspicere. Quæ
dum sub arca, in qua pretiosissimi Sancti recon-
ditum corpus jacebat, caput aliquamdiu submisisset,
statim meritis sanctissimi Viri collum erexit
et in concedenti statu caput extitit reparatum, ita
quod puella ex subita sui immutatione extupescita
nimis, cepit fugere ac plorare : fovea namque
apparebat quædam in humero, cui caput fuerat
applicatum, propter situm, quem fecerat infirmitas
diuturna.

a
b
c
puer contra-
ctam distor-
tamque tibiam
habens,

128 In comitatu Narniensi c puer quidam erat,
qui tanta contractione tibiam tortam gerebat, quod,
nisi duorum baculorum suffragio, nullo modo po-
terat ambulare. Erat enim mendicans, et tanta
infirmitate per plures annos gravatus, patrem pro-
prium et matrem minime cognoscebat. Qui meritis
beatissimis patris nostri Francisci a dicto periculo
sic extitit liberatus, ut absque baculorum susten-
taculo liber incederet usquequaque, laudans et be-
nedicens Deum et Sanctum ejus.

d
vir sinistram
crus gravissi-
me affectum;

129 Nicolaus, de Fulgineo d quidam civis, cum
haberet crus sinistram dolore gravatum, ad recu-
perandam pristinam sanitatem tanta expendit in
medicis, quod ultra velle ac posse se debitis obli-
gavit. Tandem, cum eorum auxilio in nullo sibi
penitus profecisset, dolore permaximo sauciatus
est in tantum, quod ingeminatis clamoribus vicinos
de nocte non permittebat obdormire, vovens se
Deo et S. Francisco, fecit se ad ejus tumulum
deportari, cumque per noctem orans coram Sancti
tumulo moraretur, extenso crure, magno exhila-
ratus gaudio, sine baculo ad propria remeavit.

e
item puer al-
ter contra-
ctam tibiam,

150 Puer unus etiam crus habens contractum,
ita quod genu pectori et calcaneum natibus ad-
hæreret, ad sepulcrum beati Francisci accedens,
patre ipsius carnem propriam cilicio macerante
ac pro ipso graviter affligente, ita plena et subita
sanitate convalevit, quod sanus et letus, gratias
[agens e] Deo et S. Francisco, posset discurrere per
plateas.

f
aliusque præ-
terea ulcero-
sam, habentes

151 In Fanensi f civitate quidam contractus
erat, cujus tibie, ulceribus plenæ, natibus adhæ-
rebant, quæ tantum exhalabant fetorem, quod
eum hospitalarii recipere non poterant, nec tenere;
qui meritis beatissimi patris Francisci, cujus mise-
ricordiam invocatum *, se paulo post gavisus est
liberatum.

* l. invocabat
ac puella om-
nium mem-
brorum usu
destituta, san-
tantur.

152 Quædam puella Eugubina g, cum, contra-
ctis manibus, omnium membrorum officium per
annum penitus amisisset, ad obtinendam gratiam
nutrix ejus cum imagine cerea ipsam ad beatissimi

patris Francisci tumulum deportavit. Cumque ibi-
dem per octo dierum spatium moraretur, die una
ita propriis usibus restituta sunt omnia membra
ejus, quod ad pristina officia idonea solito habe-
rentur.

D
g

155 Collius quoque puer de Monte-nigro h ante
fores ecclesie, ubi requiescit corpus beati Fran-
cisci per dies plures decubans, quia nec ire pote-
rat, nec sedere, a cingulo infra omnibus erat viribus
et membrorum officio destitutus : quadam vero die
intrans ecclesiam, ad tactum sepulcri beatissimi
patris Francisci, foras sanus et incolumis est re-
gressus. Dicebat autem ipse puer, quod, dum co-
ram tumulo gloriosissimi Sancti jaceret, astitit ei
juvenis quidam, habitu Fratrum indutus, supra
sepulcrum existens; qui pira in manibus portans,
vocavit eum, et præbens ei pirum, ut surgeret,
confortavit eum. Quod pirum de manibus ipsius
susiciens, respondebat : Ecce contractus sum, et
nullo modo surgere possum. Pirum vero exhibi-
tum manducavit, et ad aliud pirum, quod a juvene
offerebatur, cepit extendere manum. Qui dum
iterum eum, ut surgeret, hortaretur, infirmitate
gravatum se sentiens, non surgebat. Sed dum ad
pirum manum extenderet, dictus juvenis, exhibito
illo piro, manum ejus apprehendit, et foras addu-
cens eum, disparuit ab oculis. Qui sanus et incolu-
mem factum se videns, cepit alta voce clamare,
quod factum fuerat, omnibus manifestans.

Puer paraly-
ticus per mi-
ram ad illius
sepulcrum vi-
sionem,
h

154 Mulier quædam de castro, quod dicitur
Cucoranum i, ad sepulcrum gloriosi patris Fran-
cisci oblata est. In nullo enim membrorum, præ-
terquam in sola lingua, operationis cujusquam
remanserat usus. Moram igitur faciens ante tum-
bam sanctissimi Viri, surrexit optime liberata.
Quidam alius, civis Eugubinus, cum filium suum
in cista contractum ad sancti Patris tumulum de-
tulisset, sanum et incolumem recepit eum : fuerat
enim tanta enormitate contractus, quod tibie na-
tibus adhærentes forent penitus arefactæ.

mulier para-
lytica, atque
alter contra-
ctus,
i

153 Bartholomæus de Narnii civitate, homo
pauperimus et egenus, cum sub umbra cujusdam
nucis quodam tempore obdormivisset, evigilans,
ita se contractum reperit, quod nunquam ire po-
terat : crescente autem sensim infirmitate, tibia
cum pede subtili curva et arida facta est, incisio-
nem ferri non sentiens, nec ignis adustionem ali-
quatenus pertimescens. Sed versus Amatorum paupe-
rum, et omnium egenorum pater, Franciscus
sanctissimus, nocte quadam se illi per visionem
somnia manifestat, præcians, ut ad balneum
quoddam accedat. In tante miserie *, pietate per-
motus, vult eum ab hac ægritudine liberare. Sed
expergefactus nesciens, quid faceret, episcopo ci-
vilitatis narravit per ordinem visionem. Episcopus
vero adhortans eum, ut ad imperatum balneum
properaret, signavit ac benedixit eum. Cœpitque
baculo sustentatus ad locum utcumque, ut melius
poterat, pertrahere semetipsum. Cumque mœstus
pergeret, nimio labore confectus, audivit vocem
dicentem sibi : Vade cum pace Domini, ego ille,
cui te vovisti. Appropinquans deinde ad balneum,
quia nox erat, erravit a via, et audivit vocem di-
centem sibi, quod non recto itinere ambularet :
quæ et versus balneum eum direxit. Cumque ve-
nisset ad locum, et balneum fuisset ingressus,
manum unam super pedem sensit imponi sibi, et
aliam super tibiam ipsam quietius extendentem.
Continuo proinde liberatus, ex balneo exilivit, lau-
dans et benedicens omnipotentem Creatorem et
beatum Franciscum, servum ejus, qui tantam ei
gratiam contulit et virtutem. Sex enim annorum
spatio contractus et mendicus fuerat homo ille, ac
plena ætate provectus.

virque, cui ti-
bia aruerat,
mirabiliter
curantur.

* an in tanta
miseria?
F

156 Mulier quædam Sibia nomine, cæcitatem
oculorum per plures annos perpessa, ad sepul-
crum Viri Dei cæca, tristis adductur. Recuperato
vero pristino lumine, gaudens et exultans domum
revertitur. Claudus * de Spello k coram tumulo
sacri corporis, visum diu perditum reinvenit.

iii.
Cæci ac lusa
visu donan-
tur.

* forte Clau-
dus
k